

Буйрукъ

«Псынэ» сабий сарда аш-азыкъдан уулануу сыйлауларын тохташдырыу бла байламлы ведомстволар аралы комиссия къуралгъанды

Чегем районну Нартан элинде «Псынэ» сабий сарда аш-азыкъ бла уулануу битеу сыйлауларын тохташдырыу ючюн КЪМР-ни Башчысы Юрий Коконну буйругу бла ведомстволар аралы правительстволу комиссия къуралгъанды. Аны къауумуна КЪМР-ни Саулыкъ сакълау министрствосуну, КЪМР-ни Билим беруу, илму эм жаш тѣлюню ишлери жаны бла министрствосуну, Роспотребнадзорну республикада управлениасыны эм бирси сейирлерни болгъан министрстволаны

бла ведомстволаны келечилери киргендиле. Врачла бусагъатда 30 сабийге къарайдыла. Аланы саулыклары, осалга бурулмай, тап халдады. Медиклени айтханларына кѣре, аланы больницага жатдырырга керек туюлды. Аны бла бирге КЪМР-ни Минздравында кече, кюн да ишлеген телефон линия ачылгъанды: **8 – 938 – 693-47-14, 40-15-65.** Тинтиле баргъан кезиуге сабий садны таматасы къулулгъундан кетерилгенди.

Жыйылыу

Къоркъуусулукъну Советини секретары Николай Патрушев Нальчикде кенгеш бардырлыкъды

3 мартда Къабарты-Малкъар Республиканы Нальчик шахарында Николай Патрушев РФ-ни Президентини Шимал-Кавказ федерал округда толур аркинлики келечиси Сергей Меликов бла СКФО-ну субъектлерини башчылары эм федерал толтуруучу власть органлары келечилери да къатышып, турист кластерни къоркъуусулукън жалчытыуууна вопросларын

сюзерикди. Кенгешде дагыда Шимал-Кавказ федерал округну регионларында аш-азыкъ жаны бла къоркъуусулукъну жалчытхан кырал политиканы жашауда бардырыууна онгарына къараллыкъды.

КЪМР-ни Башчысыны бла Правительство суну пресс-службасы.

Апгъышпау

Геккилану Заур РФ-ни Правительствосуну ыразылыгына тийишли болгъанды

РФ-ни Федерал Жыйылыуу Къырал Думасыны депутаты, Федерал къуралуу эм жер-жерли самоуправленианы вопрослары жаны бла комитетни башчысы экинчиси Геккилану Заур Россей Федерацияда законланы жарашдырыу ишге салгъан кыйыны эмда парламентаризмни айнытыуга этген къошумчулугу ючюн Къырал Думасыны Сыйлы грамотасы бла саугаланганы белгиле болгъанды.

ТИКАЛАНУ Фатима.

Андан сора да, законла чыгарыу ишде жетишилери эмда кѣп жылланы бет жарыкълы ишлеги ючюн Геккилану Заурга РФ-ни Правительствосуну ыразылыгы айтылгъанды. Аны юсюнден буйрукъ федерал правительствону сайында басмаланыпды, анга къол премьер-министр Дмитрий Медведев салгъанды.

ЖАМАУАТ ПАЛАТА

Элчилени не зат къууандырады эмда жарсытады?

КЪМР-ни Жамауат палатасында «2014-2020 жыллада эл миолкню айнытыу эм эл миолк продукцияны, сырьѣну, аш-азыкъ рынокну эсеплеу» деген программаны «Къабарты-Малкъар Республикада 2014-2017 жыллада эмда 2020 жылга дери эллени айнытыуу юсюнден» подпрограммасын жашауда бардырыу бла байламлы «тѣгерек стол» болгъанды. Аны баш мураты элде тургъан адамланы жашауларын иглендириудю, агропромышленный комплексни айнытыуга себеплик этиудю. РФ-ни Жамауат палатасыны члени **Заурби Нахушев** белгилегенге кѣре, бююнлюкде эллерибизни эм уллу жарсыулары алада жаш адамла къалмагъанларыды. «Аны баш сыйлауу производство болмагъанындады. Халны терк окуна тозетирге къыралны онгу жокъду. Аны себепли бизни борчубуз бу жаны бла не этерге боллугъун тинтиудю», - дегенди ол.

Стрини орунбасары **Мачраил Шетов** билдиргенди. Энци эс, ол айтханыча, социальный эм инженер инфраструктураны жангыртыуга, инвестицияны бла регион бюджетден берилген субсидиялары тийишлисича хайырланьырга бѣлюнеди. Ала элдеде саулайда халны иглендирирге, ол санда жаш специалистлени иш бла жалчытыуга, жолланы тапландырыуга, производствону къурауга, инфраструктураны айнытыуга къоратылыкъдыла. Шѣндюге дери 58 юйорню, аладан 17-си уа кѣп сабийиледиле, жашау-турумуш болумуна къаралгъанды, жаш юйорлеге фатар алыргга болушлукъ этилгенди. Андан тышында, беш фельдшер-акушер пункт ачылгъанды, алты спорт мекам ишленгенди, 8,5-километрлик газ эм 13,7-километрлик суу ысла тартылгъандыла. Бу жаны ба иш мындан арысында да бардырылыкъды, дегенди докладчы.

Докладха кѣре, элдеде маданият юйле осал халда болгъанлары эсгертип, алагга къараллыкъмыды деген соруу берилгенди. Мачраил Нугманович англалтханыча, бу жаны бла болушлукъ табарча районла проектлерин хазырлап берирге керекдиле. Мыллыкла асыралгъан жерле бла байламлы проблема да кѣтюрюлгенди. Алай ол Эл миолк министрствону борчларына кирмегени ачыкъланганды. Жыйылганла бу жууапны огурамагъандыла, ала оюм этгенден, кѣп жарсыу ведомстволаны ишине бир бирлерине атханлары ючюн чыгадыла. **Б**илим беруу, илму эмда жаш тѣлюню ишлери жаны бла министрни орунбасары **Сафарби Инжижиков** келтирген эсеплеге кѣре, республикада болгъан 270 билим беруу учреждениадан 175-си элдедиле, алада 41 минден асла адам окуйду. Ахыр жыллада школаны жангыртыуу бла байламлы кѣп иш тамамланганды, жангы учреждениа ишленгендиле, ала спорт керекле бла жалчытылынгандыла. Каменномостское, Жемталада, Огъары Курпда, Бабугентде, Кишпекде сабий садланы къурулушлары бошалгъанды. **Ахыры 2-чи бетдеди.**

Башда сагъынылгъан подпрограмма къалай толтурулгъанларыны юсюнден республиканы эл миолк мини-

ЗАКОНОПРОЕКТ

Банкротлукъну жорукъларын женгиллетирге себеплик

Къырал Думада Къабарты-Малкъардан депутат **Анатолий Бифов** коллегалары бла бирге банкротлукъну тохташдырыуу нызамын тапландырыу жаны бла законопроектни жарашдырып, аны парламентарийлени къарауларына бергенди. Экономика кытылыкны кезиунде банкрот болуу предприятианы оючуларына жарсыу болгъандан сора да, анда ишлегенлени, аланы жууукъларыны да

къолайлыкъларын тошюреди. Андан сора да, кредит организацияланы, сатуу-алуу компанияланы, оценщиклени, сейирлерни болгъан башха организацияланы ишлерине да къатылады. Депутатла жарашдыргъан закон къабыл кѣрюлсе уа, банкротлукъну тохташдырыуу нызамын женгиллетирге боллукъду. Борчну кыйтарыр мурад бла сатылгъан ырысыны багъасын тохташдырыуу бла къоршген компанияланы

ишлери уа ачыкъ этилликиди. Ала законланы бузгъанларына, борчларын тийишлисича толтурмагъанларына тарыгъыргга тынчыракъ боллукъду. Багъа бичиучюле хайырланган сѣзле уа ангылашынуу болурча этилликиди. Кредиторланы юслеринден айтханда уа, ала ахчаларыны орунуна залогга салынган миолкню алыргга боллукъду. Законопроектни юсюнден кесини оюмун билдире, Анатолий Бифов былай айтханды:

«Багъа бергенлени бла аукционланы къурагъанлары ишлерин женгиллетгенден сора да, банкротлукъну тохташдырыуу бла байламлы нызам бу жарсыу болумга тошюнгѣле барысына да ангылашынуу болурча этерге сюебиз. Алай бла закон предприятияланы борчларын кетергенден сора да, къаралда бизнесни андан ары айнытырга, адамланы къолайлыкъларын иглендирирге болушурукъду».

ТѢГЕРЕК СТОЛ

Экономиканы айнытыуу кыйматлы жолларын излейдиле

РФ-ни Коммунист партиясыны КЪМР-де регион бѣлюмюню къуллукчулары къурагъан «тѣгерек столда» кыралны экономикасын айнытыуууна вопрослары сюзюлгендиле, Орѣл шахарда бардырылгъан экономика форумну кѣрюмдюлерни эмда партияны башчысы Геннадий Зюгановну кытылыкдан къутулууу на амалы тинтилгендиле.

Аны ишине КПРФ-ни КЪМР-ни Парламентинде фракциясыны депутатлары бла бирге алимле, экономистле, бизнес бла къоршгенле да къатышхандыла. Тюбешуно ача, партияны регион бѣлюмюню секретары Борис Паштов кыралны экономикасын айнытыуу жаны бла мадарла жалаанда Гайдоровский форумда тинтилгенлерин, алада белгиленген эсгертиле арда жашауда бардырылгъанларын чертгенди. Алай, ол акъыл этгенича, анда жалаанда либерал ниетле сюзюледила.

Коммунистле уа кыралыбызы кытылыкдан чыгарыууу жолларын белгилер мурад бла кеслерини форумларын къурагъандыла. Орѣл шахарда кенгешге жыйылганла уа партияны башчысы Геннадий Зюганов экономиканы айнытыууу 10 тезисин кѣргѣзгенди. «Ала шѣндюго болумга келишедиле эмда артыкда магъаналыдыла», - дегенди Паштов.

Дагыда Россейде табийгъат байлыкъла саулай халкыны иелигинде болурга, аны къолайлыкъларына ишлерге керекдиле, бир къауум олигархны бла аланы жууукъларын байкъландырмай. Андан сора да, экономикага илму жангырчылыкъланы сингдиррге, ол бийик технологияны болурга тийишлиди. Тезиследе эл миолк айнытырга, халкыгга жашау этерге магъаналы товарланы бла дарманланы багъаларына контроль этерге, налог системаны тюрлендирге, кулытура, адет-къылыкъ тѣрелени сакъларга кереклиси да айтылады.

Докладха тынгылагъандан сора жыйылгъанла анга кеслерини кѣз къарамларын билдиргендиле. Сѣз бюджет ахчаны тонауну тохтатыуу, коррупцияга къажау ишни юслеринден баргъанды. Борис Паштов былай шартла да келтиргенди. Кризисге къажу жумушланы чеклеринде организацияладан бирине бюджетден 5 миллиард сом бѣлюнгенди. Ол а 12 миллион сомну тропикалы ракланы ѳсдюрюуге, 8,5 миллионну криветканаланы жайыуга къоратханды, аладан сора уа багъланы катер сатып алганды. «Власть органла казна ачханы ахырда аймайдыла», - деп къошханды ол. Жыйылгъанла стратегиялы магъаналы отрасльде, ол санда банканы ишлери, связны жалчытыуу, энергетика кыралны иелигинде болурга кереклисин чертгендиле. Налогланы уа адамны къолайлыкъланы кѣре жыарга тийишлиди: бай адамны тѣлеулери кѣбюрек болурга керекдиле. Ол жаны

АБДУЛЛАХЛАНЫ Фатима.

ХАЛКЪ ФРОНТ

Къурулушлада жалгъан электрочыбыкъланы салыуу тыяргга

«Россей ючюн» халкъ фронт» битеуроссей кымылдаууна Къабарты-Малкъарда регион бѣлюмюню келечилери социальный объектлени къурулушларында кабельни тартыуу бла байламлы ишлеге контрольну къатыландырырга кереклиси жанлыдыла. Ол а чыбыкъланы бла ѳтдюрюучюленни рыногун жалгъан продукциядан сакъларга онг берликди. Быллай башламчылыкыны халкъ фронтну экспертлери тинтиле бардыргъандан сора этгендиле. Аланы кезиунде ачыкъланган шартла «Тюз эм файдалы экономика» ишни къауумну жыйылыуунда сюзюлгендиле.

«Россей ючюн» халкъ фронт» битеуроссей кымылдаууна Къабарты-Малкъарда регион бѣлюмюню келечилери социальный объектлени къурулушларында кабельни тартыуу бла байламлы ишлеге контрольну къатыландырырга кереклиси жанлыдыла. Ол а чыбыкъланы бла ѳтдюрюучюленни рыногун жалгъан продукциядан сакъларга онг берликди. Быллай башламчылыкыны халкъ фронтну экспертлери тинтиле бардыргъандан сора этгендиле. Аланы кезиунде ачыкъланган шартла «Тюз эм файдалы экономика» ишни къауумну жыйылыуунда сюзюлгендиле.

«Россей ючюн» халкъ фронт» битеуроссей кымылдаууна Къабарты-Малкъарда регион бѣлюмюню келечилери социальный объектлени къурулушларында кабельни тартыуу бла байламлы ишлеге контрольну къатыландырырга кереклиси жанлыдыла. Ол а чыбыкъланы бла ѳтдюрюучюленни рыногун жалгъан продукциядан сакъларга онг берликди. Быллай башламчылыкыны халкъ фронтну экспертлери тинтиле бардыргъандан сора этгендиле. Аланы кезиунде ачыкъланган шартла «Тюз эм файдалы экономика» ишни къауумну жыйылыуунда сюзюлгендиле.

«Россей ючюн» халкъ фронт» битеуроссей кымылдаууна Къабарты-Малкъарда регион бѣлюмюню келечилери социальный объектлени къурулушларында кабельни тартыуу бла байламлы ишлеге контрольну къатыландырырга кереклиси жанлыдыла. Ол а чыбыкъланы бла ѳтдюрюучюленни рыногун жалгъан продукциядан сакъларга онг берликди. Быллай башламчылыкыны халкъ фронтну экспертлери тинтиле бардыргъандан сора этгендиле. Аланы кезиунде ачыкъланган шартла «Тюз эм файдалы экономика» ишни къауумну жыйылыуунда сюзюлгендиле.

Билдирюу

Жазылырга энтта онг барды
Хурметли жамауат!
Сиз 21 мартха дери «Заманга» жазылсагъыз, ана тилибизде чыккъан газетни 1 апрельден алып башларикъсыз.
Юч айгга жазылыуу багъасы 419 сом 94 капекди.
Бизни индексбиз - 51532

Халкъ фронтну КЪМР-де регион бѣлюмюню пресс-службасы.

Элчилени не зат кыуандырады эмга жарсытады?

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди. Алай ЕГЭ-ни көрүмдюрлөргө тенгештиргенде, элдеде сабийле аны шахардагыладан эсе осалырак бергендиле. Ол а алада окутуу тынгылы кыуалмагынын ачыкклайды. Аны ючюн муниципалитетдеде бу жаны бла ишини кыатыландырырга, устазланы квалификацияларын ёсдюрюге тийишлиди.

Андан тышында, окуучула физкультура бла юрешалырча да мадарла этиледиле: 15,7 миллиондан аслам ахагага спорт инвентарын алыннганды, 29 спорт залгга ремонт этилгенди. 2010 жылда спорт бла юрешгенлени саны онбеш процент болгган эсе, 2014 жылда ол 40 процентден атлагган эди.

Кыошакъ билим бериуде уа алыкка чурумла кёпдюдө, ол санда кадрланы жетишмегени, миолк-техника базаны жарлыгыгы, социальный партнёраны жоккылггу эм башала, деп билдиргенди ол.

Палатаны башчысы Хазратали Бердов айтылгганны кыабыл көргенди, алай юретиу окутуу бла бирге бармаганын огурамаганды. «Хар не да юретиуден, бир бирге намыс этиуден башланады. Бусагытта сабийлини кылыклары башха болгганды, устазгга жууап кыайтаргган бир кишини да сейир этдирмейди. Сора экзаменге да хазырлап онунчу классдан уггай, биринчиден башларгга керекди. Он жыл окулгганын бир жылгга билип чыгаргга

кыалай боллуккыду», - дегенди ол.

Ызы бла саулык сакълау министрни орунбасары Асанланы Алим элдеде бла районлада багыу-профилактика учреждениялагга жаш специалистле аслам келип башлагганларын чертгенди. Былайда уллу маггананы «Земский доктор» деген программа тутады, анга кёре 2011-2014 жыллада элгеге 221 жаш врач кёчгендиле. Аланы араларында артыкка терапевтле, педиатрла, терк медицина болушлукъ этиу службаны врачлары, тиш врачла, акушер-гинекологла бл неврологла кёпдөле. Алай, жарсыгга, студентле квалгган медицина усталыкканы аз сайлайдыла, дегенди ол.

Кётюрюлген проблема-ла бла байламлы кесини оюмун палатаны экология, агропромышленный комплекс эм эллини айнытуу жаны бла комиссиясыны члени Уяналы Борис билдиргенди. Ол элдеде болумну игилендириуге деп бёлоннген аха кыалай кыоратылгганна контроль этерча министерстволаны бла ведомстволаны келечилеринден координация ара кыуаргга кереклисин айтханды.

Жыйылыуу ахырында республиканы Правительствоосуна, сейирлери болгган министрстволагга бла муниципал районланы жер-жерли администрацияларына рекомендацияла жарашдырылггандыла.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

ЖЕР-ЖЕРЛИ ВЛАСТЬ

Вячеслав Битаров Шимал Осетиягга таматалыкъ этерикди

Россеини Президенти Шимал Осетияны правительствоосуна председатели Вячеслав Битаров бла тубегенди эмда анга регионну башчысыны кыуллугун болжаллы халда толтуруугга буюргганды. Республиканы алгыннгы таматасы Тамерлан Агузаров а 19 февральда 53 жылдында пневмония ауруу озуп ёлгенин эсигизге салабыз.

«Жарсыгга, бизни тубешуубюз бушулу кезиуге туюггенди, республиканы оноучусу Тамерлан Кимович жашаудан кетгени бла байламлы болгганды. Сиз аны биргесине ишлегенсиз, шёндюгу кыуллуггуггызгга да аны бла бирге келгенсиз. Ол сизге ышангган, уллу хурмет да этгенин билеме. Аны себепли республиканы башчысына сизни тийишли кёрем», - дегенди кырал тамата.

«Бир ауук заманы аны кыуллугун толтурулггусуз. Сиз республиканы жамуатуны бек магганалы жумушларын, ол санда социальный сфера, саулык сакълау, билим бериу, экономиканы айнытуу, жер-жерлени тапландыруу бла байламлы ишлени тынгылы тамамларгга кыолуггусудан келгенин кёргюзюрге, адамланы сокурандырмазгга керексиз», - дегенди Владимир Путин.

«Сиз бюгонлюкде артыкка магганалыгга нени санайсыз? - деп соргганды Президент.

«Биз Тамерлан Кимович бла ишлеп башлагганыбызда, бек алгга респу-

келтиргенди, - дегенди андан ары Битаров. - Биз финансла министерство бла этилген келишимлени толтуралгганбыз. Ол а мындан ары да бюджет кредитле алырга онг бергенди.

Аны хайырындан а коммерциялы кредитирбизини барысын да жапханбыз, коммерциялы банканы процентлеринде иги кесек аха аягганбыз. Энди бир кесеги квалгганды, - деп англатханды ол. «Финансла министерство бла башха келишимибиз да барды, регионнга азырак процентле бла дагыда бир бюджет кредит бередила.

«Биз коммерциялы банклагга квалгган аханы да тёлеп бошарыккыбыз эмда алай бла иги кесек аха аярыккыбыз. Ол а социальный жумушланы толтуруугга кыоратыллыккыды. Андан республиканы айнытуу жаны бла мадарлагга да бёлюнорюкдю, - деп ийнандыргганды Битаров. - Биз социальный сфераны бла экономиканы айнытууу планын жарашдырыгганбыз, баш магганалы ишлени айыргганбыз, ишибизни алагга кёре бардырыккыбыз.

«Бек алгга табийггат байлыкканы алулу хайырланууну, эл миолкно, промышленностуну айнытууу кыйггысын этерикбиз. Инвестиция проектле да белгиленгендиле, энди аланы туура этип, инвесторла излерикбиз, - дегенди ол ахырында.

Къарачай-Черкесни башчысыны кыуллугун Темрезланы Рашит толтурлуккыду

Къарачай-Черкес Республиканы башчысыны кыуллугун болжаллы халда Темрезланы Рашит толтурлуккыду. Аны юсюндөн Указгга Президент Владимир Путин кыол салгганды. Документде айтылгганыча, Темрез улу бу кыуллуккыга аны КъЧР-ни башчысыныча полномочиялары болжалы тауусулгганлары бла байламлы салыннганды. Жангы кыуллугунда ол регионну оноучусу айрылгганыч турлуккыду. КъЧР-ни жангы башчысы уа быыйл сентябрьде сайланырггын эсигизге салабыз.

Темрезланы Рашитге 39 жыл болады. Ол Москвада ачыкк социальный университетни «финансла эмда кредит» бёлюмюн бошагганды. Республиканы башчысыны кыуллугун болжаллы халда толтуруп башлагганычы, «Къарачай-Черкес Республикада федерал автомобиль жолланы управленийасы» ФГУ-ну таматасы болгганды. Андан алгга уа Къарачай-Черкесни Халкъ жыйылыуунда (Парламентинде) депутатлыкъ этгенди. Регионнга Темрез улу 2011 жылдан

бери башчылыкъ этеди: ма ол заманда башлагган эди Къарачай-Черкесни башчысыны кыуллугун толтуруп, отставкагга кетген Эбзеланы Борисин орунуна салыннып. 2011 жылда 28 февральда анга республиканы башчысыны полномочияларын ышаныр ючюн аны кандидатурасын

Къарачай-Черкесни Халкъ Жыйылыууну суюзюне бергендиле, 1 мартда уа аны кандидатурасы кыабыл кёрюлгенди.

Быйыл январьда Президент бла ахыр тубешуубюнде КъЧР-ни башчысы регионда социальный-экономика болумну юсюндөн билдиргенди. Республика бийик дотациялыгга саналгганланы кыауундан биринчи кёре чыккыгганын эмда энди жалаанда дотациялы субъектлей квалгганын белгилегенди.

«Кеси файдаларыбызны жыйышдыруу жаны бла кёп зат этилгенди. Алай алыкка иги кесек онгбуз болгганын жашау кёрюзггенди, ол себепден ишибизни селейтирик туюлюбюз, - дегенди Темрезланы Рашит.

Ол дагыда Президентни май указларына кёре жарашдырылгган жол карталада белгиленген кёрюмдөле толтурула баргганларын да билдиргенди. «Аны мен баш борчубузгга санайма», - деп чертгенди.

«Российская газета».

Саулык сакълау

Тамырлада кыанны иги жюрютген амал

КъМР-ни Кардиология арасында жангы медицинна мадарланы хайырлапып, атеросклероз бла кыанлары акгга айлангган саусузлагга багып башлаггандыла. Кёп болмай Москвада Н. А. Семашко атлы клиника больницаны рентгендохирургия бёлюмюно таматасы, белгили специалист, медицина имлуланы доктору Заурбек Шугушев командировкасыны чеклеринде Къарты-Малкъарда кардиология арада мастер-класс кыурагганды. Учрежденинда рентгенэн-

доваскулярный жорукъ бла диагностиканы бардыргган бёлюмюно таматасы Ислам Борукаев айтханнга кёре, бу амал бла багыу тамырлада кыанны иги жюрююне себеплик этеди. Аны хайырындан ампутациядан да кыутулугга болады. Быйыл, ОМС аха тёлериуп, республикада ол халлы отуз операция бардырыргга муратлыдыла.

КъМР-ни Саулык сакълау министрствоосуна пресс-службасы.

Учрежденинда рентгенэн-

Документле

Къарты-Малкъар Республикада 2015 жылда Литератураны жылына хазырланууну эмда аны бардырууну эсеплери юсюндөн Къарты-Малкъар Республиканы Парламентини БЕГИМИ

Къарты-Малкъар Республиканы Парламентини беги этеди:

1. Къарты-Малкъар Республиканы культура министр М.Л. Кумахову Къарты-Малкъар Республикада 2015 жылда Литератураны жылына хазырланууну эмда аны бардырууну эсеплери юсюндөн билдириуну эсге алыргга.

2. Къарты-Малкъар Республиканы Культура министрствоосуна Къарты-Малкъар Республикада 2015 жылда Литератураны жылына хазырланууну эмда аны бардыруу жаны бла ишин игиге санаргга.

Т. ЕГОРОВА

Бахан муниципал районну эл поселенияларыни муниципал кыуралууларыни айыруу комиссияларыни полномочияларын Бахан территориялы айыруу комиссияны боюнуна салууну юсюндөн Къарты-Малкъар Республиканы Айыруу комиссиясыны БЕГИМИ

2016 жыл 26 февраль
Нальчик шахар, 2016 жыл 25 февраль, №440-П-П

«Россей Федерацияны граждандарлары айыруу эркинликлерини эмда референдумгга кыатышыргга эркинликлерини баш гарантияларыни юсюндөн» Федерал законну 24-чю статьясыны 4-чю пунктунда, «Къарты-Малкъар Республикада жер-жерли айыруу комиссиялары юслеринден» Къарты-Малкъар Республиканы Законуну 1-чи статьясыны 4-чю кесегине тийишлиликде эмда Бахан муниципал районну Атажукно, Баханенок, Огъары Куркужин, Жанхотия, Заоково, Исламей, Кишпек, Кременчуг-Константиновское, Куба, Куба-Таба, Тёбен Куркужин, Псыхурей, Псычоо эплерини жер-жерли самоуправление Советлерине керё Къарты-Малкъар Республиканы Айыруу комиссиясы беги этеди:

Нальчик ш. №130/3-5

1. Бахан шахар округну айыруу комиссиясыны полномочияларын Бахан территориялы айыруу комиссияны боюнуна салыргга.

2. Бу бегимни Бахан муниципал районну эплерини жер-жерли самоуправление Советлерине бла Бахан территориялы айыруу комиссиягга жиберирге.

3. Бу бегимни асламлы информация органлада басмаларгга эмда Къарты-Малкъар Республиканы Айыруу комиссиясыны «Интернет» информация-телекоммуникация сетьде сайтына салыргга.

В. М. ГЕШЕВ
ДЖАППУЛАНЫ М. Х.

Нальчик шахар округну айыруу комиссиясыны полномочияларын Нальчик шахар территориялы айыруу комиссияны боюнуна салууну юсюндөн Къарты-Малкъар Республиканы Айыруу комиссиясыны БЕГИМИ

2016 жыл 26 февраль
Нальчик шахар, 2016 жыл 25 февраль, №130/4-5

«Россей Федерацияны граждандарлары айыруу эркинликлерини эмда референдумгга кыатышыргга эркинликлерини баш гарантияларыни юсюндөн» Федерал законну 24-чю статьясыны 4-чю пунктунда, «Къарты-Малкъар Республикада жер-жерли айыруу комиссиялары юслеринден» Къарты-Малкъар Республиканы Законуну 1-чи статьясыны 4-чю кесегине тийишлиликде эмда Нальчик шахар округну жер-жерли самоуправление Советини тилегине керё Къарты-Малкъар Республиканы Айыруу комиссиясы беги этеди:

Нальчик ш. №130/4-5

1. Нальчик шахар округну айыруу комиссиясыны полномочияларын Нальчик шахар территориялы айыруу комиссияны боюнуна салыргга.

2. Бу бегимни Нальчик шахар округну жер-жерли самоуправление Советине бла Нальчик шахар территориялы айыруу комиссиягга жиберирге.

3. Бу бегимни асламлы информация органлада басмаларгга эмда Къарты-Малкъар Республиканы Айыруу комиссиясыны «Интернет» информация-телекоммуникация сетьде сайтына салыргга.

В. М. ГЕШЕВ
ДЖАППУЛАНЫ М. Х.

Прохладный шахар округну айыруу комиссиясыны полномочияларын Прохладный шахар территориялы айыруу комиссияны боюнуна салууну юсюндөн Къарты-Малкъар Республиканы Айыруу комиссиясыны БЕГИМИ

2016 жыл 26 февраль
Нальчик шахар, 2016 жыл 25 февраль, №130/5-5

«Россей Федерацияны граждандарлары айыруу эркинликлерини эмда референдумгга кыатышыргга эркинликлерини баш гарантияларыни юсюндөн» Федерал законну 24-чю статьясыны 4-чю пунктунда, «Къарты-Малкъар Республикада жер-жерли айыруу комиссиялары юслеринден» Къарты-Малкъар Республиканы Законуну 1-чи статьясыны 4-чю кесегине тийишлиликде эмда Прохладный шахар округну жер-жерли самоуправление Советини тилегине керё Къарты-Малкъар Республиканы Айыруу комиссиясы беги этеди:

Нальчик ш. №130/5-5

1. Прохладный шахар округну айыруу комиссиясыны полномочияларын Прохладный шахар территориялы айыруу комиссияны боюнуна салыргга.

2. Бу бегимни Прохладный шахар округну жер-жерли самоуправление Советине бла Прохладный шахар территориялы айыруу комиссиягга жиберирге.

3. Бу бегимни асламлы информация органлада басмаларгга эмда Къарты-Малкъар Республиканы Айыруу комиссиясыны «Интернет» информация-телекоммуникация сетьде сайтына салыргга.

В. М. ГЕШЕВ
ДЖАППУЛАНЫ М. Х.

Бахан шахар округну айыруу комиссиясыны полномочияларын Бахан шахар территориялы айыруу комиссияны боюнуна салууну юсюндөн Къарты-Малкъар Республиканы Айыруу комиссиясыны БЕГИМИ

2016 жыл 26 февраль
Нальчик шахар, 2016 жыл 25 февраль, №130/6-5

«Россей Федерацияны граждандарлары айыруу эркинликлерини эмда референдумгга кыатышыргга эркинликлерини баш гарантияларыни юсюндөн» Федерал законну 24-чю статьясыны 4-чю пунктунда, «Къарты-Малкъар Республикада жер-жерли айыруу комиссиялары юслеринден» Къарты-Малкъар Республиканы Законуну 1-чи статьясыны 4-чю кесегине тийишлиликде эмда Бахан шахар округну жер-жерли самоуправление Советини тилегине керё Къарты-Малкъар Республиканы Айыруу комиссиясы беги этеди:

Нальчик ш. №130/6-5

1. Бахан шахар округну айыруу комиссиясыны полномочияларын Бахан шахар территориялы айыруу комиссияны боюнуна салыргга.

2. Бу бегимни Бахан шахар округну жер-жерли самоуправление Советине бла Бахан шахар территориялы айыруу комиссиягга жиберирге.

3. Бу бегимни асламлы информация органлада басмаларгга эмда Къарты-Малкъар Республиканы Айыруу комиссиясыны «Интернет» информация-телекоммуникация сетьде сайтына салыргга.

В. М. ГЕШЕВ
ДЖАППУЛАНЫ М. Х.

Урван муниципал районну эл поселенияларыни муниципал кыуралууларыни айыруу комиссияларыни полномочияларын Урван территориялы айыруу комиссияны боюнуна салууну юсюндөн Къарты-Малкъар Республиканы Айыруу комиссиясыны БЕГИМИ

2016 жыл 26 февраль
Нальчик шахар, 2016 жыл 25 февраль, №130/7-5

«Россей Федерацияны граждандарлары айыруу эркинликлерини эмда референдумгга кыатышыргга эркинликлерини баш гарантияларыни юсюндөн» Федерал законну 24-чю статьясыны 4-чю пунктунда, «Къарты-Малкъар Республикада жер-жерли айыруу комиссиялары юслеринден» Къарты-Малкъар Республиканы Законуну 1-чи статьясыны 4-чю кесегине тийишлиликде эмда Урван муниципал районну Нарткъала шахарыни, Герменчик, Кахун, Морзох, Тёбен Черек, Псыгансу, Псыкод, Псынабо, Эски Черек, Урван, Черная Речка, Шитхала эплерини жер-жерли самоуправление Советлерини тилеклерине керё Къарты-Малкъар Республиканы Айыруу комиссиясы беги этеди:

Нальчик ш. №130/7-5

1. Герменчик элини, Кахун элини, Морзох элини, Тёбен Черек элини, Псыгансу элини, Псыкод элини, Псынабо элини, Эски Черек элини, Урван элини, Чёрная Речка элини, Шитхала элини муниципал кыуралууларыни айыруу комиссияларыни полномочияларын Урван территориялы айыруу комиссияны боюнуна салыргга.

2. Бу бегимни Урван муниципал районну эплерини жер-жерли самоуправление Советлерине бла Урван территориялы айыруу комиссиягга жиберирге.

3. Бу бегимни асламлы информация органлада басмаларгга эмда Къарты-Малкъар Республиканы Айыруу комиссиясыны «Интернет» информация-телекоммуникация сетьде сайтына салыргга.

В. М. ГЕШЕВ
ДЖАППУЛАНЫ М. Х.

Лескен муниципал районну эл поселенияларыни муниципал кыуралууларыни айыруу комиссияларыни полномочияларын Лескен территориялы айыруу комиссияны боюнуна салууну юсюндөн Къарты-Малкъар Республиканы Айыруу комиссиясыны БЕГИМИ

2016 жыл 26 февраль
Нальчик шахар, 2016 жыл 25 февраль, №130/8-5

«Россей Федерацияны граждандарлары айыруу эркинликлерини эмда референдумгга кыатышыргга эркинликлерини баш гарантияларыни юсюндөн» Федерал законну 24-чю статьясыны 4-чю пунктунда, «Къарты-Малкъар Республикада жер-жерли айыруу комиссиялары юслеринден» Къарты-Малкъар Республиканы Законуну 1-чи статьясыны 4-чю кесегине тийишлиликде эмда Лескен муниципал районну Анзорей, Аргудан, Огъары Лескен, Экинчи Лескен, Ерокко, Озрек, Ташлы-Тала, Урух, Хатуй эплерини жер-жерли самоуправление Советлерини тилеклерине керё Къарты-Малкъар Республиканы Айыруу комиссиясы беги этеди:

Нальчик ш. №130/8-5

1. Лескен муниципал районну Анзорей элини, Аргудан элини, Огъары Лескен элини, Экинчи Лескен элини, Ерокко элини, Озрек элини, Ташлы-Тала элини, Урух элини, Хатуй элини муниципал кыуралууларыни айыруу комиссияларыни полномочияларын Лескен территориялы айыруу комиссияны боюнуна салыргга.

2. Бу бегимни Лескен муниципал районну эплерини жер-жерли самоуправление Советлерине бла Лескен территориялы айыруу комиссиягга жиберирге.

3. Бу бегимни асламлы информация органлада басмаларгга эмда Къарты-Малкъар Республиканы Айыруу комиссиясыны «Интернет» информация-телекоммуникация сетьде сайтына салыргга.

В. М. ГЕШЕВ
ДЖАППУЛАНЫ М. Х.

Кёрмюч

КМР-ни А. Ткаченко атлы суратлау искусстволаны музейинде, Александр Полякову 75-жыллыгына жораланы, «Красочная метафизика Приэльбрусья» деген кёрмюч болганды.

Аны кыуанчлы халда ачылууунда культура министр Мухадид Кумахов белгилегенча, экспозиция, анга берилген ат да суратлау тап келишедиле - ала тюрсюнлерини байлыклары бла сейирдиле, художник дунияны кесича

баямлаганына тюшюнесе. Алада 30-чу жылланы жашау халлары, болумлары да суратланадыла», - дегенди ол.

Кёрмючдө салынган суратланы көп жылны ичинде жыйган коллекционер Хаджиланы Даниял а, Александр Поляковну чыгармачылыгыны юсюнден айта, ала жарык, алай сагыш этерге чакырган, терен ишле болганларына эс бурганды.

Аны суратлары ариулуклары, этюдлары тамашалыклары бла алааматдыла, мен бютюн графикасын бла

Суратларында - жашауну көп тюрлюлюгю эмда алааматлыгы

сезгенин, ангылаганын көргөздөдиле.

Бютюн Александр Поляков биргезинге болмаса да, аны чыгармалары бизни, ызыбыздан келген төлүлени кыуандыра барлыкдыла.

Мен Хаджиланы Даниялга бу суратланы жыйганы ючюн жорек ыразылгымы билдиреми, - дегенди ол.

Парламентти депутаты Бечелланы Людмила, культурабызда ахшы төрелерибиз сакланганларын черте, жашауубузда да, бу суратлауда, ариу тюрсюнле көп болурларын тежегенди. КМР-ни Художниклерини союзуну башчысы Геннадий Темирканов а Александр Поляков, бирси айтылгык суратчылача, жашауунда кенг белгили болмаганын, алай аслам мағаналы чыгармала жазганы бла ёмюрлөдө кыаллыгынын чертгенди. «Экспозицияга кырай, ол көп тюрлю техниканы хайыланганын, сагышларында болган метафизика дунияны графикада, живописьде

портретлерин жаратама. Александр жарык келюу инсан эди, чамны суйгенди, уллу библиотеказы болганды. Спорт бла да кюрешгенди. Аллаи сабыр адам боскдан спортну устасы болганын эшиткенде, бек сейирингенме, ол тюрлюштен этеди деп ийнанган окуна этмей эдим. Кеси нарт эпосну энчи көргенди, тыш кыраллы миллетлени келден чыгармачылыкларында да көп окуганды, анга жоралап да аслам сурат жазганды, - дегенди ол.

Хаджиланы Даниял билдиргенича, Александр Поляков жолоучулукта көп заманды бергенди. Ол Ивановода тууганды, анда Палех мастерскойлада окуганды, художестволу училищени босагандан сора Узакь Востокга Комсомольск-на-Амуре шаарга кетгенди, суратла ишпел да анда башлаганды, көп көрмючлөгө кыатышканды. Кавказга отуз жыллыгында тюшгенди, бир кесек заманы Залукожаеде жашаганды.

Андан Приэльбрусьега бара турганлай, машина тюз да Бахсан аузуна бурулганлай, ол, жюреги бу жерни эрттеден излегенин сезип, ахыр кюнлери не дер анда жашаганды. Орус кырал музейни баш специалисти Сергей Левандовский, художникни бу жыллада чыгармачылыгына багча биче, былай айтады: «Бахсан аузуну ариулугу, таулары, чучурлары, таулуаны кыонакбайлыклары, намыслылыклары аны жюрегине жетгендиле. Аны табийгачта, нарт эпосха жоралаган суратлары Кыабарты-Малкярны суратлау искусствону усталары кыураган бай маданият хазнасына кирликлерине ишеклик жокду».

Кертиси бла да, «Тырныауз» (1980), «Фабрика в горах» (1985), «Поселение в горах» (1990), «Вид из окна» (2000), «Домик лесника» (1985), «Сноп на фоне Эльбруса» (1980), «Осень в горах» (2001), «Весенний пейзаж» (2001) эм башкаларында автор тууган жерине санаган журтланы ариулукларын суратка салганда, тюрсюнлени аямайды, кеси сезген тамашалыкты, тынчлыкты кыурачууга жетдиреди. Алай көрмючге кыраганды, художник бирде былай жарык буюланы, бирде уа мухтуз, акь-кыра тюрсюнлени хайыланганына сейирсинесе. Аны «Джини гор», «Натюрморт с черепом», «Натюрморт с козыннын черепом» эм алагча ушаган талант башкалары сагыштан, сагышландырган да этеди.

Сез ючюн, «Дьявол» деген сурат ай, гюлле да болганлыкыга, ол кыаллай контрастаны да хайырананды: «Обур» деген суратта эришкытандан бир энишгерекде миллет кийимде субай кыыз сюеледи.

Алай бла Александр Поляковну суратларын бир кере көргөнлей, ангылап кыйганлени аямайды, кеси сезген тамашалыкты, тынчлыкты кыурачууга жетдиреди. Алай көрмючге кыраганды, художник бирде былай жарык буюланы, бирде уа мухтуз, акь-кыра тюрсюнлени хайыланганына сейирсинесе. Аны «Джини гор», «Натюрморт с черепом», «Натюрморт с козыннын черепом» эм алагча ушаган талант башкалары сагыштан, сагышландырган да этеди.

Сез ючюн, «Дьявол» деген сурат ай, гюлле да болганлыкыга, ол кыаллай

эмде да, кюркытады.

«Иллюстрация к нарскому эпосу» аты бла да оннга жууук ишни көрюрге боллук эди. Аланы көбюсюнде фольклордан огурсуз-кюсюз жигитле бла урушхан нартланы сыфатлары бериледи. Автор

контрастаны да хайырананды: «Обур» деген суратта эришкытандан бир энишгерекде миллет кийимде субай кыыз сюеледи.

Алай бла Александр Поляковну суратларын бир кере көргөнлей, ангылап кыйганлени аямайды, кеси сезген тамашалыкты, тынчлыкты кыурачууга жетдиреди. Алай көрмючге кыраганды, художник бирде былай жарык буюланы, бирде уа мухтуз, акь-кыра тюрсюнлени хайыланганына сейирсинесе. Аны «Джини гор», «Натюрморт с черепом», «Натюрморт с козыннын черепом» эм алагча ушаган талант башкалары сагыштан, сагышландырган да этеди.

Сез ючюн, «Дьявол» деген сурат ай, гюлле да болганлыкыга, ол кыаллай

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия. Суратланы Артур ЕЛКАНОВ алганды.

Ачык ушакь

«Жангы төлүден уллу жетишимле сакълайбыз»

- Магомет, бюгюнлюкде районда спорт иги айныганды дерге боллукмуду?

- Хау. Ауур атлетчилерибизни, гөжөфлерибизни, каратечилерибизни, боксчуларыбызны жетишимлери, учрежденияларыбызда не заманда да халкь көп жыйылганы анга шагьатлык этедиле. Жангыз да сабий-жаш төлю спорт школлагы 1700 адам - окуучулары экиден бири - жюрюйдю. Көплө тренажёр заллада, «Геологн» фитнес-клубларында жарау этедиле, туризм эм альпинизм бла кюрешедиле. Спортну кюч тюрлюлеринден сора да, оюн тюрлюлери да - футбол, волейбол, баскетбол, дагыда тау лыжаллада учуу, гимнастика да - жайыла барадыла.

- Алай эсе, спорт объекте бла тынгылы жалчытылынгансыз?

- Тырныаузда «Геолог» спорту саулук кючлеу комплексде боксдан, ауур атлетикадан, гимнастикадан, каратеде заллада, тренажёрла, спортну оюн тюрлюлеринден жарау этерча жерле бардыла. «Бахсан» спорт комплекси стадионунда гөжөфле бла футболчула юйренедиле.

Элде, поз да шахардача онгла жокдула, болсада алада да хал игилене турады. Сез ючюн, Элбрусда - бокс бла, Жанхотияда уа ауур атлетика бла кюреширча мадарла этилгендиле. Алай алагча асыры көп сабий келгенден, сыйымнай окуна кыалуучудула. Нейтринода жаш футболчула ойнара ангар хазырды. Огыры Бахсанны Култура юйюнде бокс бла кюреширге бөлюннген отууга ремонт этилгенди. Терс-Кюлда да жарау этерге суйгенлеге жер барды.

Элни айнытыну юсюнден федерал программага тийишликте быыл Бедикде бла Огыры Бахсанда гитче футбол майдалы ишленерикдиле. Бюгюнлюкде районда ала алты боладыла. Алай бла кыалгайда да спортну ол не да тюрлюсю бла кюреширча онгла бардыла, арбаалада да тогуз тренажёр майдан орнатылганды.

- Бразилияда боллук Олимпиада ойнала кыатышырык спортчуланы сайлауда озгъан жылны эселлери бек мағаналы эдиле. Району келечилерини көрмючлери уа?

- 2015 жыл бек уллу жетишимле бла кыуандырганды деп айталлык тюрлюме. Аны аллында Олимпиадалага бизден эки-юч адам баралганды, бизде эки-юч адам баралганды. Киратечи Вера Ковалёва Россейни бийыл аллайларыбыз жокдула.

Элбрус районда спорт кыалай айныганыны, озгъан жыл кыалгай эселле бла кыуандырганыны юсюнден бизни Физкультура эм спорт комитетни башчысы Жаппулатны Магомет бла ушагыбыз.

Ол а айтылыкь спортчуларыбыз саулукларына чып тюшгенди сора алыкча кыаруу алаамгаанлары бла байламды.

Сез ючюн, Олимпиаданы призёру Аккайланы Хажимурат ахыр оюнла кыатышмаганды эмда спортну кыйганды. Олимпиаданы грек-рим тутушудан доммакь призёру Заур Курамагомедов да тынгылы жарау атламганды. Россейни юч чемпионатында жетишимли бола келген ауур атлетчи Саибанчылыны Мартин да, дунияны чемпионатына хазырлана турганда ачып, юйде кыалганды. Аны ючюн ол дагыда талай мағаналы стархта кыатышмаганды. Олимпиадага да энди хазна барсын.

- Аны бла бирге эс бурурча хорламларыгыз да болган болурла?

- Хау, грек-рим тутушудан умутландырган жаш спортчу Локияланы Мурат көп даржалы турнирде кыатханды, Бразилияда дунияны биринчилигинде ючюнчю жерни алганды. Аслан Толов да аллай эсеп бла Сербиядан чемпионатдан көп кыраллы биринчилигинден кыатханды. Абадан кыуумга кечген Локияланы Жамболат да Россейни жыйымдык командасыны сандыны Европалы миллетлени кубогунда, Кызахстанны президентини кубогунда хорлаганды.

Ауур атлетчилерибизден Сабанчылыны Мартин, Дмитрий Петров, Василий Половников кыуандыргандыла. Курданланы Мурат пауэрлифтинген Европаны чемпионатындан кюмюш майдал келтиргенди. Каратечи Вера Ковалёва Россейни бийыл аллайларыбыз жокдула.

чемпионатында - экинчи, Тюркде Европаны чемпионатында команда эришуледе - биринчи эмда «Открытая Германия» атлы халкча аралы турнирде биринчи жерни алганды. Кыраллы чемпионатында каратечиле Тебуланы Тау-Бек бла Мырза-Бек кюмюш эм доммакь майдалла кыатхандыла.

- Жууукь заманда уа эришулеге кыатышып, хорларкыдыла деп умут этирген кючлю спортчуларыгыз бармыдыла?

- Хау, Саулугуна чып тюшгени ючюн каратеде Россейни эки кере чемпиону Рустам Нахушев бир кесек заманы тюрлюшмегенди, шөндю кыаруу ала турады. Эм кючлю ауур атлетчилерибиз Эденланы Мурат бла Дмитрий Фомичев, Арсен Борганов, Мурат Тамазов тюрлю-тюрлю чурумла бла арт кезиуде эришмей тургандыла, алай көп да бармай ала биягы атларын айтдырыла деп ышанамыз. Сора гөжөфлени, каратечилени, ауур атлетчилени, боксчулары эсе келген төлөлери да жангы хорламла бла кыуандырыларына ийнанамыз.

- Улуу турнирле асламысында Россейни ара регионларында не да тыш кыраллада ётоучюдюле. Алай мында жашаган кыурачула спортчуларыбызны эришгенлерин кеси жерлеринде көрюрге сую болурла. Сизде аланы кыурача спорт мекамларыгыз да жетерикдиле.

- Алайды, болсада эришулеге келген спортчулары Тырныаузда жашар жерле бла жалчытырга онг жокду. Аланы Элбрусну тийресинде турист объектлеринде сыйындырсакь да, барырга, келирге кыйналган этерикдиле.

Алай эсе да, ай сайын эки-юч спорт эришуу кыурагча жетишебиз. Ажымлы ёлген спортчулары эм тренерлени хурметлерине жоралап, жылга грек-рим тутушудан алты төрели битеу-россей турнир бардыруучубуз. «Геолог» спорт комплексде ауур атлетикадан республикада эм иги база барды, битеу регион эришуле анда кыурадалды, бийыл а СКФО-ну чемпионаты да мында боллукду.

Россейни чемпионатларыны бла биринчиликлерины юслеринден айтаханда, Олимпиадалы жылда ала спортну хар тюрлюсюнден да бардырылыкыдыла, аланы көбюсюне уа бизни спортчула да кыатышырыкдыла.

Ушакны Анатолий ТЕМИРОВ бардырганды.

ТИНТИУЛЕ

Жашла бла кыызла акъылбалыкь халгга не к жеталмайдыла?

Гайдар 16 жылында полкга башчылык этгенди. Шөндюгюле уа? Ала уа 30 жылларында да аналарында айырлыгы унамайдыла, компьютерге кыапланганлай, аны бла ойнаганлай турадыла, жашауда жерлерин табалмайдыла. Ол а артка тураклаганыбызны, тозураганыбызны, гунч бола барганыбызны шарты тюрлюлюмюдо,

Сез ючюн айтханда

Жангы төрө: отуз жылдан сора сабий табарга

Биринчи балачыкларынын тапхан аналары орталыкь жыл санлары

Table with 2 columns: Country (Кырал) and Number of children (Жыл сан). Includes Spain (31), Switzerland (31), Germany (30), Norway (30), Canada (30), Finland (30), Japan (30), Ireland (30), Austria (29.5), Great Britain (29), Italy (29), Russia (25), Belarus (24.5).

деп тынгысыз боладыла консерваторла.

Керти окуна, жаш төлюню сабий акъылдан чыгаламай турганыны юсюнден кыруу эски адет-төрөлени кыруулаганлай угай, аллимде да айтадыла. Акъылбалыкь болууну бир неча белгиси барды. Сез ючюн, биринчи кере юйдегили болуу: арт 30 жылны ичинде кыатын аллыкь жашла бла эрге эсеп бла 3 жылга «кыартайгандыла».

Экономиканы бийик школуну демография институтуну шартларына кере, 1985 жылда биринчи кере юйдегили болганланы жыл санлары былай эди: эр кишиледе -24,2 эмда тиширулада -22,2. 2011 жылда уа киеулюкде орта эсеп бла 27,4 жыл, келинликке уа 25 жыл болганды.

Аягы юсюне турууну башка белгиси - ата-анадан айырылып жашуу этюмюдо. Ол жаны бла 1950-1959 жыллада тууганланы белгилерчады. Аланы араларында 18 жылларында тебиреп кеслери алларына баш тутуанланы саны көбюрекди. Бюгюнлюкде уа 30-жыллыканы 60 проценти аталары, аналары бла бирге аланы юйлеринде турадыла. Шөндюгю жашла бла кыызла

акъылбалыкь болурга не ашкымагандыларыны сылтауларына бир кыарайыкь.

Бусагытадыгы жашлагга бла кыызлагга лохбайла дерни аллында, келигиз, тарыхха да бир кыарайыкь. Алай этсек, мындан бир неча ёмюр алгга хал тюз шөндючю болганын көрлюкюз. XIX ёмюрде да ата-анала сабийлерини болумсуз-лукларына жарсыгандыла. Акъылбалыкь болмаганды деген не болганын биринчи кере ма ол заманда сынагандыла!

Ма ол адамны жыл саныны бир кезиую болганына да андан сора тюшоннгендиле адамла, деп оюмлайды психология илмуланы доктору, Москваны шахар психология-педагогика университетини кыуллукчусу Наталья Толстых. - Алай а ол кезиу жарлылагга бла байлагга бирча жетмегенди. Бийлени, кыолайлы адамланы сабийлерини акъылбалыкь болур заманлары созулганды. Эллиени бла шахардагы жарлылары юйюрлеринде уа сабийлеге эрттеден окуна абадан болурга тюшгенди.

Французлу алим Филипп Арьесни оюму барысында да сейирдик: акъылбалыкь болмаганды деген ангылам

индустриялы революция бла бирге келгенди. Ол заманда жашуу кыйынга айланганны себепли абадан болууну аллында энтта да бир кесек заман керек болганды.

Бюгюнлюкде уа технологияла алай айныгандыла, конкуренцияга чыдар ючюн акъылбалыкь болмаганды кезиу жетмей кыалады. Шөндюгю жашлагга бла кыызлагга кеслери алларына баш кечиндирир ючюн энтта да кыошакь заман керекди. Алимле оюм этгенден, ол 28-30 жылга дерни созулурга боллукду!

Айныганды запад кыараллада болум да бизден башка тюрлюдю. Кларкны университетти 2012 жылда бардырган тинтиулден ачыкланганчыла, жыл санлары 18-ден 29-га жетген америкалыларыны жарымы кеслерини акъылбалыкь болганга санамайдыла. Германияда жашланы 63 проценти ата-аналары бла жашайдыла.

АБШ-да биринчи кере юйдегили болганланы жыл санлары бизден эсе уллуду: жашлада - 28, кыызлада уа - 26,2. Японияда уа андан да оуду. Биринчи кере кыатын алганланы бла эрге барганланы жыл санлары 32 эмда 29-ду.

Абадан болууну башка

белгиси - юйюрде биринчи сабий тууганынды. Бизде ол жыл сан 25-ди. Евро-союзну кыралларында уа жаш анагга 30-жыллыкь тишируу саналады (Сез ючюн айтханда дегеннге кыарагыз).

Былай кыараганда, цивилизация кыуруп барады дерсе. Алай иги сагыш этсенг, хар зат кеси жерине келеди. Анга бу математика тергеуле шагьатлыкь этедиле. Бусагытадыгы россейли жашкыкь школга 7 жылында барады. Андан ары ол 11 жылыни китапха кыапланганлай турады. 18 жылнда вузга киреди, анда да алты жылны окуйду (4 жылны - бакалаврга, дагыда 2 жылны магистрге). Андан сора не аспирантурага киреди не да военкоматдан чакырыу кыагьат алады. Алайды да, кеси аллына баш кечиндирир заманга жаш 26-27 жылында жетеди!

Эсигизде эсе, Лермонтов дуэльде 26 жылында ёлгенди, ары дерни закийлиги бла дуниялы литературына тамашага кыалдырып. Алай ол эрте болганды, бюгюнлюкде жашаган жаш адам а аягы юсюне кыркь жыл бола алай турлукду.

Дагыда бир шарт: жюз жылны ичинде Россейде жашаганланы ёмюр-

лери да эки кереге созулганды. 1940 жылда РСФСР-де эр кишиле орта эсеп бла 37,5 жылга дерни, тишируула уа 41,9 жылга дерни жашагандыла. 2020 жылга, Росстатны шартларына кере, биз орта эсеп бла 71,8 жылны жашарыкь бызыт. Адамны ёмюрю бла бирге башка кезиулериде да созуладыла.

Жаш төлю алгынла тюрлюдю дерге ёнбюз. Алай аллимле «улайган адам» деген ангыламы гунч болуруна кюрккюу барды дейдиле. Кыайдадыла жаш төлөгө акъыл юйреталлыкь таматала? Философ Виталий Куренной оюм этгенден, биз жангыдан-жангы билим изленген дунияда жашайбыз. Бюгюн билген затыбыз 5 жылдан керек болмай кыалады. Жангы технологиялага терк юйренип кыалган быжмабуур төлүден артка кыуламаз ючюн абаданлагга бек кыаты кыармашырга керек боллукду.

Шөндюгю дунияда бизге акъылбалыкь болурга онг жокду - биз ёмюрлюк сохталагга айлана барубыз.

Ярослав КОРОБАТОВ. «Комсомольская правда», 2016 жыл 26 февраль.

Сейир-тамаша!

Иван Грозныйн заманында кыызла 12 жылда, жашла уа 15 жылда акъылбалыкьга саналгандыла!

Тарыхны тюрлю-тюрлю кезиулеринде акъылбалыкь болган жыл санга башка-башка кыарагандыла. Джульеттага 14 жыл бола эди ол Ромеону суйгендинде. Алагга бирге тюберге кыоймагандыла - асыры эрте сунгандан угьай, юйюрле бир бирлери бла кыанлы жау болганлары ючюн.

Не уа Пушкини («Евгений Онегин») романын алып кыарайыкь. Татьяна Ларинага жалаанда 13 жыл болган эди ол Онегин бла биринчи тюбешгенде, деп, аллим алай тергеидиле. Анга бу тизгиле да шагьатлыкь этедиле: «...Все те же слышат возраженья, уничтожат предрассудженья, которых не было и нет у девочек в тринадцать лет!».

Россейде акъылбалыкьны жыл санын кетюртурге биринчи болуп Пётр Первый кюрешенин белгилемей жарамыз. Патчакны 1722 жылда чыгарылган буйругуу бла «не илмуга, не аскерге жарампаган телилеге кыатын алгырга» эркин этилмегенди. Пётрун кесине уа 16 жылдында некая этгенлерин да эге салырга сюеме. Аны буйругуу чыкгычы уа, 1551 жылда Иван Грозныйни заманында кыабыл көрүлген марда жюрюгенди. Анга кере, жашлагга 15 жылдан кыатын алгырга, кыызлагга 12 жыллардан эрге барырга эркин этилгенди. Россейде жюрюген ангылама кере, юйдегили адам акъылбалыкьга саналганды.

Конкурс

Къабарты-Малкъар кырал университетде Отарланы Керим атлы маданият ара Ана тилни халкъла аралы кюнине жоралап конкурс кыраганды. Анга Бызынгы элни орта школуну «Алтын чолпу», Тырнаууз сахарда 3-чю номерли окуучу юйден «Нартланы туудуклары» эмда Нальчикде 1-чи номерли гимназияны «Беш да Тау эл» деген командаланы санына кирген тогузунчу-онбиринчи классланы окуучулары кыатышхандыла.

Ана тилге шатык селешгендиле, таурухланы айтхандыла, халкъ жырланы жырлагандыла

Хар замандача, бызынгылыла анга тынгылы хазырланып келгендиле. Болсада тырнауузчула да аладан кеп арха къалмай эдиле. Сёзсюз, гимназиячыла да ол эки къауумга хорлатмаз ючюн, кыаты кюреш бардыргандыла.

Алагъа багъа бичген къауум да даражалы эди. Ол КъМР-ни Жазуучуларыны союзуну правленини председатели, Махмуд Кашгарлы атлы халкъла аралы сауганы лауреаты Беппайланы Муталиф, КъМР-ни, КъЧР-ни сыйлы артисти, Ингушетианы халкъ артисти, Къулийланы Къайсын атлы малкъар кырал драма театры директору Жангоразланы Мажит, артист Мамчуланы Кямал филология илмуланы доктору, Къабарты-Малкъар кырал университетде малкъар тилни кафедрасыны таматасы, профессор Кетенчиланы Мусса, КъМККУ-да малкъар тилден бла литературадан устаз, филология илмуланы кандидаты Жаболаны Ализаде, Маданият араны таматасы, филология илмуланы кандидаты Тюбейланы Светлана киргендиле.

Андан сора эришген къау-Аумла ана тилибизде жыр-ла, назмула айта, фольклор тил байлыкны кёргозгөтгөдиле. Къууанчы ишни да алгъышдан башлагандыла. Ол жаны бла усталыгын биринчи болуп 1-чи номерли гимназия кёргозгөтгөнди, ызы бла уа «Алтын чолпу», ахырында «Нартланы туудуклары».

Экинчи конкурс магъаналы кысыха айтылмагъа аталганды. Школчула алада жетиш-

меген кесеклерин жерлерине салыргъа, нарт сёзлени не къадар терк эм кёбюсюн эшитдиргеге керек эдиле. Аланы ауузларындан «миллет байлыкыбыз» деген сёзлени терк-терк эшитирге тюшеди. Ол неди? Алтынмыды, кюмошмюдо? Не бла ёнчеленеде ол ырысы? Аны ким аныгылытырыкъды? Сёзсюз, ол бизни тилибиз, кёлден чыгармачылыкыбыз: аламан жырларыбыз, жомакларыбыз, нарт сёзлерибиз, тауушлукъ нарт таурухларыбыздыла, деп алай жууап этиледиле.

Малкъарлыла бла къарачайлыла бай фольклорларында артыгыракъда дуния жаратылганыла жангы тилле тууа, бирлери думп бола баргъанларын да эсгергөтгөнди. Аны себепли быллай жумуш-ла магъаналы болгъанларын унутмазгъа, халкъны ол хазнасын сакъларгъа болушханларын чертгенди.

Дуния жаратылганыла жангы тилле тууа, бирлери думп бола баргъанларын да эсгергөтгөнди. Аны себепли быллай жумуш-ла магъаналы болгъанларын унутмазгъа, халкъны ол хазнасын сакъларгъа болушханларын чертгенди.

Андан сора эришген къау-Аумла ана тилибизде жыр-ла, назмула айта, фольклор тил байлыкны кёргозгөтгөдиле. Къууанчы ишни да алгъышдан башлагандыла. Ол жаны бла усталыгын биринчи болуп 1-чи номерли гимназия кёргозгөтгөнди, ызы бла уа «Алтын чолпу», ахырында «Нартланы туудуклары».

Малкъарлыла бла къарачайлыла бай фольклорларында артыгыракъда дуния жаратылганыла жангы тилле тууа, бирлери думп бола баргъанларын да эсгергөтгөнди. Аны себепли быллай жумуш-ла магъаналы болгъанларын унутмазгъа, халкъны ол хазнасын сакъларгъа болушханларын чертгенди.

Андан сора эришген къау-Аумла ана тилибизде жыр-ла, назмула айта, фольклор тил байлыкны кёргозгөтгөдиле. Къууанчы ишни да алгъышдан башлагандыла. Ол жаны бла усталыгын биринчи болуп 1-чи номерли гимназия кёргозгөтгөнди, ызы бла уа «Алтын чолпу», ахырында «Нартланы туудуклары».

Экинчи конкурс магъаналы кысыха айтылмагъа аталганды. Школчула алада жетиш-

ХОЛАЛАНЫ Марзият.

Басма

Кереклилик айтып жазылган китап

Бу кюнледе Мария бла Виктор Котляровланы китап басмаларында «Терминологический словарь по искусству кино, телевидения и СМИ» деген ат бла справочник чыккъанды. Аны жарашдыргъан «Къабарты-Малкъар» ВТК канални директоруну орунбасары, СКГИИ-ни режиссура, кино эм телевидение кафедрасыны преподаватели, РФ-ни Журналистлерини союзуну члени Ботталаны Зейтунну жашы Муратды.

Терминология сёзлюкню автору билдиргенге кёре, ол китаптагы материалды эрттеден бери жыйнады. Кеси да аспирантурада окугъанында, арта телевиденияда, вузда ишлегенинде да керекли сёзлени, аныгыла тийишли магъаналарын ачыккълагъан, билдирген пособиаланы табылманыла бла байламлы башлаганды бу жумушну. Алай а алай справочникле ахырысы бла да жокъдула демеклигибиз туйюлдю. Болгъан эселе да, ала окуучуланы асламысына жетмегендиле. Жаланда ол усталык бла кюрешгенле бири биринден алып неда эшитип билгендиле алай литератураны болгъанын. Советлени заманында ол къалай болуучусу уа барыбызны да эсибиздеди.

Бу сёзлюк, Ботта улуну биринчи китабы болгъанын эсге алсакъ, ол уллу ишни тамамлагъанын

чертирге тийишлиди. Издание жаланда кино искусство бла кюрешгенге угъай, журналистлеге, преподавательлеге, студентлеге, школаны окуучуларына да керекли справочникди. Бютюнда аламы арасында илму бла кюреширге талпынганла бары эселе. Нек дегенде мында терминле, тийишлисича, бир бири ызындан харфлыкыга кёре тизилгендиле. Аланы аныгылылары да бош, кысыха болуп къалмай, эркин, кенг жазылгандыла. Автор, аланы кыайсы литературадан жыйышдыргъанын билдирип, аны тизмесин да береди. Аны себепли бу сфера бла теренирек ишлегенле аланы да билгенлери ахшы шартды. Кертиди, бусагъатда асламыбыз Интернетни къулу болуп, аны бла бегирек ишлерге кюсеибиз. Алай анда берилген информация, артыгыракъда илму жаны бла алып кыарагъанда, хар заманда тюз болуп да къалмайды. Сора аны бла ишлер ючюн заманынг да кеп кетеди. Китапны былайда аны себепли кыайматы теренирек болады.

Дагъыда быллай энчилеген литератураны азлыгын эсге алсакъ, сёзлюк басмада ишлегенле ёлчмесиз саугъады. Бу китапны бир неччасы Краснодарда Культура кырал университети-не да берилликди. Автор сагъынылгъан узун телерадиовещание кафедрасыны башчысы Ю.Архангельскийге, СКГИИ-ни ректору Рахайланы Анатолийге, педагогика илмуланы доктору Энейланы Лидияга справочникни басмаду жаны бла болушханлары ючюн ырызлыкынын билдиргенди.

Кыайсы сфераны алып айтсакъ да, анда терминле бла байламлы даражалы изданыла керекли болгъанларына барабыз да шагъатбыз. Былайда автор кино искусство жаны бла аныгылатма сёзлюк жарашдыргъанды десек, жангыллык болмакъ. Ол ары 800-ден аслам терминни кийиргенди. Бизге билдиргенге кёре, аны иги да кенгертп, уллу пособие чыгарып акылда материалды да жыя турады.

Муратны бу тамамлагъан жумушуну – биринчи китабыны – магъанасын теренилген дагыда къатлай, аны бу магъаналы иши бла алгъышлайбыз эм мындан ары да алай кыйыматлы, тутхучу, энчилеген чыгармалары бла къууандыра турурун тежейбиз. «Балтаны ал урумуна кёре болуп арт уруму», - дейдиле бизде. Аны себепли Ботта улуну пособиасыны ызы къалын болуруна ийнанырчады.

МОКЪАЛАНЫ Зухура.

Суратны ХОЛАЛАНЫ Марзият алгъанды.

ЭСГЕРТИУ

Эслилигигиз, сакълылыгыгыгыз палахдан кытулурга болушуркъду

КъМР-ни Оператив штабы Тишируулары халкъла аралы кюнине байрамлау бла байламлы къууанчыла бардырылгъан кезиуде жамауатыны бютюн сакъ болургъа, террорчулукъ ишледен сакъланыр ючюн жорукъладан таймазгъа чакырады!

Адамла аслам жыйылгъан жерледе уллу кёллюк этмегиз, тегерекге-башха кырагъызы, тегерегигизде адамлагъа къоркъуу салырча зат этмегиз.

Бош тургъан бир затха ишекли болдугъуз эсегиз, аны алайлай кыймагъызы. Тийген, ачхан да этмегиз, башха жерге да тепдирмегиз: ол чачылыргъа боллукъду. Алай болса, адамла ачырыкъдыла, мекялла бузулукъдула!

Эсигизде болсун, чачдырыучу затны танып кыойган кыйынды, аны хуржуннга, пакетге, коробкагъа, иллагъа да сугъадыла, кыагъыт бла чулгъайдыла.

Автотранспортну кеп заманнга къоюп кетген адамлагъа да эс буругъуз, машинаны башха регионланы номерлери бар эсе, бютюнда сакъ болугъуз.

Ишекли болгъан шартланы, адамланы,

халкъуланы юслеринден право низамны сакъларуу органлагъа билдиргиз неда дежурный службаланы телефон номерлерине селешигиз.

Эсигизде болсун, сизни эслилигигиз, сакълылыгыгызы, право низамны сакъларуу органлагъа болушургъа хазырлыгыгыгызы уллу палахдан кытулурга болушуркъду!

Кече, кюн да ишлеген телефон номерле:

КъМР-де оператив штаб -48-15-48;

Россейни КъМР-де УФСБ-сы - 48-15-81 (ышануулукъну телефону);

КъМР-де МВД - 40-49-10 (дежурный бёлюм); 49-50-62 (ышануулукъну телефону);

Россейни Следствие комитетини КъМР-де Следствие управлениасы -77-64-22 (ышануулукъну телефону);

Россейни МЧС-ини КъМР-де Баш управлениасы - 39-99-99 (дежурный бёлюмю).

КъМР-ни Оператив штабы.

КъМР-ни Оператив штабы.

Прокуратура

Бахчасында кендир ёсдюргенди

Чегемли эр киши юйюнде кендир ёсдюрюп, наркотикле хазырлагъаны ючюн башы судлюк болгъанды.

Чегем районну прокуроруну орунбасары Нартан элден эр кишиге уголовный иш ачынуу къабыл кёргенди. Ол РФ-ни Уголовной кодексини 231-чи статьясыны 1-чи кесегине эмда 228-чи статьясыны 2-чи кесегине бузукълукъла этгени ючюн терсленеди. Башха айтханда, ол наркотиги болгъан ханс ёсдюргенине, унуу сатып алгъанына, асырагъанына эм сатханына ишеклик барды.

Тинтиуледен ачыкъланганыча, 2013-2014 жылдада ол бахчасында кендирден 57-син букъдуруп, аланы сугъарып, заранлы хансдан ариулап, къарап тургъанды. 2015 жылда сентябрь айда аны башларын жыйып, бир кесегинден гашиш жау этгенди.

Аны ауурлугу 6,23 граммга жетеди. Ол а келге саналады. Къалганына а юйюнде букъдуруп тургъанды. Наркотикни ол кеси хайырланыр муратлы эди. Уголовный иш Чегем районну судюне берилгенди.

КъМР-ни Оператив штабы.

Спорт

Тёрт кюнню ичинде кыаты кюрешле

«Динамо» обществуна сабий-кеш тёлю спартакиадаасыны чеклеринде 2000-2001 жыллада тургъан жашкъылааны араларында боксдан битеурсей эришуле бардырылгъандыла. Алагъа кыралны оналты регионундан 150-ге жууукъ жаш спортчу кыатышханды. Ала оюнч ауурлыкъ категорияда тёрт кюнню ичинде алчы жерле ючюн кызауат этгендиле. Кызыуу сормешледе алтын май-

далланы Хамзат Шахманов, Анзор Гапуев, Хабиб Ибрагимов, Узаир Рамазанов (Дагъыстан); Жаппулары Расул, Зокаланы Алим, Гыжгылыны Юсюп, Эльдар Серков, Бабаланы Башир (КъМР); Сергей Шеломенцев, Егор Лесарев (Челябинск область); Владимир Усов (Курск область) алгъандыла. Ала энди кыаруларын Россейни биринчилигинде сынарыкъдыла.

Бизни корр.

КъМР-ни Басма эмда асламлы коммуникация жаны бла кырал комитетини, «Минги-Тау» журналы, КъМР-ни Жазуучуларыны эмда Журналистлерини союзларыны, «Кабардино-Балкарская правда», «Адыг псалъэ», «Заман», «Советская молодёжь» газетлени, «Литературная Кабардино-Балкария», «Ошхамахо», «Солнышко», «Нюр», «Нур» журналланы редакцияларыны, «Къабарты-Малкъар» ВТК-ны, «Къабарты-Малкъар» ГТРК-ны, «Нальчик» ОРТК-ны, «Къабарты-Малкъар» республикалы информация агентствону, «Эльбрус» китап басманы, «КъМР-ни Асламлы информация органдарыны учреждениларыны ишлерин жалчытуучу комплекс ара» ГКУ-ну, «Тетраграф» ООО-ну коллективлери «Минги-Тау» журналын жууаплы секретары ЕЛМЕЗЛАНЫ Мурадинге жашы Элдар ауушханына бушуу этедиле эмда анга кыайгы сёз бередиле.

КъМР-ни Культура министрствосу бла республиканы Жазуучуларыны союзу поэт, драматург ЕЛМЕЗЛАНЫ Мурадинге аны жашы Элдар замансыз ауушханына бушуу этип кыайгы сёз бередиле.

Яныкой элни муслиман жамауаты дин ахлусу АККАЙЛАНЫ Ибрагимни жашы Алим дуниядан кетгени бла байламлы бушуу этип жууукъларына, ахлуларына кыайгы сёз береди.

УЧРЕДИТЕЛЫЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор АТТАЛАНЫ Жамал. РЕДАКЦИЈА: ЖАНГОРАЗЛАНЫ Назабат (баш редактору орунбасары) ТЕКУУЛАНЫ Хауа (баш редактору орунбасары) ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жууаплы секретары) ТИКАЛАНЫ Фатима (жамауат-политика жашуу бёлюмю таматасы)

ТЕЛЕФОНЛА: Редактору приёмный - 42-63-01. Баш редактору орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 42-66-85. Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52. РЕДАКЦИЈАНЫ БЁЛОМЛЕРИ: Жамауат-политика жашуу - 42-67-68, 42-24-02. Культура - 42-75-82. Социальный-экономика - 42-66-73, 40-59-18. Жангыллыкка эм спорт - 40-39-93, 42-66-71. Окуучула бла байламлыкка журналисту эм реклама - 42-37-94. Энци корреспондент - 42-68-72. Тилманча - 40-28-97. Бухгалтерия - 42-30-87. Операторла - 40-28-49, 42-39-65.

Редакция авторла бла кыагъыт журналистлери. Кыол жазмаларга рецензия этилмейди эм ала арха кыайтарылмайды. Газетде басмаланган материалда айтылган оюмла редакцияны оюму бла келишимге боллукъдула. Алада айтылгъан хар зат ючюн Росей Федерацияны Басманы юсюнден законну тийишлиликте материалланы авторлары кеслери жууаплыдыла. Редакция авторладан 400 газет тизгинден (машинак бла жазылгъан 5-6 бет) кепно алмайды. Газет Басманы эм асламлы информацияны эркинликтерин кыоруула жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияда 1994 жылда 14-чю июнда регистрация этилгенди. Регистрация номер—Н—0066. Индекс - 51532

Газетни басмагъа КъМР-ни Басма эмда асламлы коммуникация жаны бла кырал комитетини компьютер службасы хазыр этгенди. Газет «Тетраграф» ООО-ну типографиясында басмаланганды. Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 33. Газетлени ислерине тапдыруу ючюн КъМР-ни почта связыны федеральный Управлениасы жууаплыды. Телефонла: 76-01-28, 76-01-10. Газетлени розницага сатуу ючюн КъМР-ни «Роспечать» акционер обществуе жууаплыды. Телефон: 42-69-34

Номерге графикте кере 19.00 сагъатда кыол салынады. 20.00 сагъатда кыол салынганды. ГАЗЕТНИ НОМЕРИН ЧЫГАРГАНДА: Османланы Хысыя - дежурный редактор; Кетенчиланы Зульфья - жууаплы секретары орунбасары; Бийчеккуланы Жаннета - (1,2-чю бетле), Гельяны Валентина - (3,4-чю бетле) - корректорла. Тиражы 2050 экз. Заказ № 284. Багъасы 10 сомду.

РЕДАКЦИЈАНЫ ЭМ ИЗДАТЕЛЫНИ АДРЕСИ: 360000, Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 5. электрон почта: elbor_50@mail.ru